

1. Rav Shabtai Weiss – משבצות זהב על יהושע יג: יד

רק לשבט הלוי לא נתן נחלה אשי ה' אלקי ישראל הוא נחלתו כאשר דבר לו.

בכתבי רמ"ד וואלי זצ"ל, סוד הענין הוא, ששבט לוי נקרא בן מלשון לוייה ממש, שהוא נלוח ומתחבר תמיד עם הקב"ה, וזהו הטעם שאמרה לאה "הפעם ילדה אשי אלי", שזה השבט הוא שושבינא דמטרוניא ועל ידו אירוונת איתתא בבעלה, ולכן יש לו חלק בקרבנות ובקדשי בני ישראל, כי נחלת ה' היא נחלתו. ומה גם שאורות התורה ניתנים אליו ונמשכים לו בהמשכת נחלה ממש, כד"א יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל. וז"ס "אשי ה' אלקי ישראל הוא נחלתו" שהרי "ה' אלקי ישראל" עולה תרי"ג כמנין תרי"ג מצות לרמוז אל הנזכר, והאישים הם האורות של התורה עצמה, ברזא דכתיב "מימינו אש דת למו" וז"ש, "כאשר דבר לו" למשה דיקא, שהוא ראש השבט, ונתיחד עמו הדיבור והתורה ניתנה לו ככלתו. ואם תאמר, בשלמא הכהנים דאינון רוא דימין מקרבת ניהא, אבל הלויים שהם שמאל דוחה, מאי איכא למימר. דע שהלויים הם שמאל דוחה את החצונים ולא את השכינה ח"ו, ואדרבא הם הנורמים קרובה, שתודווג עם בעלה על ידי הניגון והשיר שלהם, שמכלים את הקוצים מן הברם וכו', עד שהשכינה תוכל לעלות לגבי בעלה בלי שום מונע. ונמצא לפי זה, שכל השבט מתעסק לתיקון ולייחוד נחלת ה'. ולכן, "אשי ה' אלקי ישראל הוא נחלתו", עב"ל"ק.

2. Rav Avraham Shapira (1914-2007)

"A previous Chief Rabbi of Israel, Rabbi Avraham Shapiro, once told me a story about two great Rabbinic sages of the nineteenth century, equally distinguished scholars, one of whom lost his children to the secular spirit of the age, the other of whom was blessed by children who followed in his path. The difference between them was this, he said: when it came to se'udah shlishit, the third Sabbath meal, the former spoke words of Torah while the latter sang songs. His message was clear. Without an affective dimension – without music – Judaism is a body without a soul. It is the songs we teach our children that convey our love of God."

3. פניני הלכה תפילה פרק י"ד

וזה הרמז בשם 'פסוקי דזמרה', מלשון שיר וזמר, וגם מלשון זמירת הנרם. כמו שהזמר את כרמו חותך את הענפים המיותרים, כדי להגביר את צמיחתם של הענפים העתידיים להצמיח פירות טובים; כך על ידי אמירת פסוקי דזמרה הננו מכריתים את המחשבות המוטעות וההרגשות הרעות, ומתוך כך תעלה ותקבל תפילתנו. וההיטהרות הזו לקראת התפילה משמחת ומענגת, ולכן הם נקראים 'פסוקי דזמרה'.

4. Sefer Chariedim 47:11

יֵאָמֵר מְצֻנָה לִזְמֵר פְּסוּקֵי דְזִמְרָה בְּנִעְיָמָה וְקוֹל רְנָה בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת

5. Mishnah Berurah 51:17

ויאמר שירת הים בשמחה וידמה בדעתו כאלו באותו היום עבר בים והאומר בשמחה מוחלין לו עונותיו:

6. Shacharis

Moshe and the people Israel sang this song to You with great joy. They all said, "Who is like you, Hashem, among all powers! Who is, like You, majestic in holiness, awesome in splendor, working wonders!"

מִשֵּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לַךְ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה. וְאָמְרוּ כָּלֵם: מִי כַמְכָה בְּאֱלִים ה'. מִי כַמְכָה נָאֲדָר בְּקֹדֶשׁ. נוֹרָא תְהִלָּת. עֲשֵׂה פְּלֵא:

7. Shemos Rabbah 32:4

דָּבַר אַחַר, אֲזַי שִׁיר מִשֵּׁה, הַדָּא הוּא דְכָתִיב (משלי לא, כו): פִּיהַ פְּתִיחָה בְּחִכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה, מִיּוֹם שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם וְעַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם לֹא מְצִינּוּ אָדָם שֶׁאָמַר שִׁירָה לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלֵא יִשְׂרָאֵל, בְּרָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְלֹא אָמַר שִׁירָה, הִצִּיל אַבְרָהָם מִכַּבְּשָׁן הָאֵשׁ וּמִן הַמְּלָכִים וְלֹא אָמַר שִׁירָה, וְכֵן יִצְחָק מִן הַמַּאֲכָלִת וְלֹא אָמַר שִׁירָה, וְכֵן יַעֲקֹב מִן הַמְּלָאָךְ וּמִן עֵשָׂו וּמִן אֲנָשֵׁי שָׂכָם וְלֹא אָמַר שִׁירָה, כִּיּוֹן שֶׁבָּאוּ יִשְׂרָאֵל לַיָּם וְנִקְרַע לָהֶם, מִיַּד אֲמֹרוּ שִׁירָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר: אֲזַי שִׁיר מִשֵּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, הוּוּי: פִּיהַ פְּתִיחָה בְּחִכְמָה, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאֵלוּ הַיְיָתִי מְצִפָּה, וְאִין אֲזַי אֲלֵא שִׂמְחָה, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קכו, ב): אֲזַי מִלָּא שְׁחוֹק פִּינוּ....

8. Commentary of the Eitz Yosef (ibid)

ה"ד פיה פתחה בחכמה. דמלת אז אתיא למימר שאז נמצא מי שאמר שירה ולא קודם. כי מיום שנברא העולם לא נמצא מי שאמר שירה עד עתה. ומסמיך אפסוק פיה פתחה בחכמה דמפרש פרשת אשת חיל על כנסת ישראל. ומדקאמר פתחה ולא דברה משמע לשון פתיחה והתחלה לומר כי היא קדמה לומר שירה בעולם. ועיין ביפ"ת:

ברא אדה"ר ולא אמר שירה. ואע"ג דמזמור שיר ליום השבת אמר אדם הראשון וכן אברהם אמר ג"כ מזמור משכיל לאיתן האזרחי. היינו שאמרו בדרך תפלה ובקשה אבל לא אמרו שירה בלשון הווה ושבת אלשעבר:

9. Commentary of the Maharzu (ibid)

והנהגת ביתה. ואין אז אלא שמחה. שאמרו השירה בשמחה כמ"ש תהלים ס"ו הפך ים ליבשה וגו' שם נשמחה בו ובברכת אמת ויצייב משה ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה וכו' היינו שמחה האלהית מהשם יתברך ברוח הקודש.

10. Talmud, Megillah 10b

The ministering angels wanted to sing their song, for the angels would sing songs to each other, as it states: "And they called out to each other and said" (Isaiah 6:3), but the Holy One, Blessed be He, said: The work of My hands, the Egyptians, are drowning at sea, and you wish to say songs?

ואמר רבי יוחנן מאי דכתיב (שמות יד, כ) ולא קרב זה אל זה כל הלילה בקשו מלאכי השרת לומר שירה אמר הקב"ה מעשה ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה....

11. Rav Aharon Kotler (1891–1962) – משנת רבי אהרן ח"ג עמ' ג'

אז ישיר משה ובני ישראל (שמות ט"ו, א'), ולכאורה הרי זהו סתירה למדרש הנ"ל. אלא שבשירה והלל על הנס ישנם ב' ענינים, ענין הכרת הטוב וההודאה עליו, ומזה יוצא ממילא התקורות להשי"ת בדבקות, כפי שהשירה מסוגלת לעורר את הנפש. ועוד בזה ענין, להכיר יותר את השגחתו יתברך ורוממותו, ויכולת הבורא הבלתי מוגבלת, וכי כל עניני הטבע קבועים ממנו והוא משנה אותם כרצונו, וכי כל מה שקורה כתבל אינו בדרך מקרה, ח"ו, אך פועל אדם ישולם לו והכל במשפט צדק. והשירה באה גם לתכלית זו, כי אף מה שהאדם רואה בעיניו, מהצורך לכאור לעצמו מה שהוא רואה ולקבוע בהכרתו, וירא ישראל וגו' ויראו העם את ה' וגו' ויאמינו בה' וגו' ואחר זה – אז ישיר, כי השירה קובעת בהכרה יותר, (ובשירה תועלת גדולה לענין הזכירה, כתבו לכם את השירה הזאת (דברים ל"א, י"ט) ולפי פשוטו קאי על שירת האזינו, וכן מפורש בשו"ת שאגת אריה סי' ל"ה, ואמר: כי לא תשכח מפי זרעו, דבשירה בהתרגשות הנפש מונח ה"לא תשכח").

12. Siddur HaGr"a

אולם גם הוא נאות לומר לשבך עליון, גם אם שמה לעפר נפשינו על ידי זער ויגון שעברו על ראשינו, נחיה שוב את לזנו על ידי זמר (כענין קמו לי מנגן - מ"ג ג, טו), לעורר בטחון בלבבנו על

העמיד הזמני, הגם שלא נבין איך על ידי הנרה בעצמה יוצא ישועה לנו, ואיך הכל הוא לטובתנו, אכן שמן עליון הוא ונעלה בפעולותיו מכל מחשבות אנושי וסמפוד הכל לטובתנו. להגיד בבקר

13. Rav Nachman of Breslov (1772-1810) – ליקוטי עצות, נגינה –

אותם: (יא) ניגון וכלי שיר יש להם כח גדול להמשיך את האדם להשי"ת, ע"כ טוב לאדם להרגיל א"ע להחיות את עצמו בכל פעם ע"י איזה ניגון, לשמת את נפשו ולדבק א"ע להשי"ת עי"ז, בפרט בשבת ויו"ט וחתונה של מצוה:

14. Yalkut Shemoni – Tehillim 614

ד"א אשרי האיש זה בניו של קרח שלא הלכו בעצת אביניהם שנאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים, וכתיב ובני קרח לא מתו. ובדרך חטאים לא עמד שנאמר את מחותות החטאים האלה בנפשותם, ובמושב לצים לא ישב זה קרח שהיה מתלוצץ על משה ואהרן.... כי אם בתורת ה' חפצו אלו בניו שאמרו שירה אמרו אנו חייבין בכבוד אבינו נחלוק על משה, עמדו והכריעו עצמן בשביל כבודו של משה.

15. Yalkut Shemoni – Parshas Beshalach 254

ויסע משה את ישראל אמר רבי סימון לא כל שרוצה לומר שירה אומר שירה אלא כל מי שנעשה לו נס ואומר שירה בידוע שמוחלין לו על כל עונותיו ונעשה בריה חדשה. ישראל כשנעשה להם נס ואמרו שירה נמחלו להן עונותיהן שנאמר ויסע משה את ישראל שהסיען מעונותיהן.

16. Talmud, Gittin 57b

There was an incident involving four hundred boys and girls who were taken as captives for the purpose of immorality. These children sensed on their own what they were expected to do, and they said: If we commit suicide and drown in the sea, will we come to eternal life in the World-to-Come? The oldest child among them expounded the verse: "The Lord said, I will bring back from Bashan, I will bring them back from the depths of the sea" (Psalms 68:23)... "I will bring them back from the depths of the sea" is referring to those who drown in the sea for the sake of Heaven. When the girls heard this, they all leapt and fell into the sea. The boys then... leapt into the sea as well. Concerning them and others like them the verse states: "As For Your sake we are killed all the day long; we are reckoned as sheep for the slaughter" (Psalms 44:23).

מעשה בד' מאות ילדים וילדות שנשבו לקלון הרגישו בעצמן למה הן מתבקשים אמרו אם אנו טובעין בים אנו באין לחיי העולם הבא דרש להן הגדול שבהן (תהלים סח, כג) אמר ה' מבשן אשיב אשיב ממצולות ים מבשן אשיב מבין שיני אריה אשיב ממצולות ים אלו שטובעין בים כיון ששמעו ילדות כך קפצו כולן ונפלו לתוך הים נשאו ילדים ק"ו בעצמן ואמרו מה הללו שדרכן לכך כך אנו שאין דרכנו לכך על אחת כמה וכמה אף הם קפצו לתוך הים ועליהם הכתוב אומר (תהלים מד, כג) **כִּי־עָלִיף הַרְגֵנוּ כָּל־הַיּוֹם נַחֲשָׁבְנוּ כְּצֹאן טֹבָחָה:**

17. Tisha B'Av Kinnos – Kinnah 16

"Bring us back!" they cried out as they sunk into the depth of the sea, as they united themselves with a solemn pact to cast themselves into the sea as one. They sang song and praises as Klall Yisrael did at the Reed Sea chanting, 'For You we give our lives in the depths of the sea!'"

"הַשִּׁיבֵנוּ שָׁמְנוּ כָּבָאוּ בְּנִבְרֵי יָם. וְשִׁתְּפוּ עִצְמָם יַחַד לְנִפּוּל בָּיָם. שִׁיר וְתַשְׁבְּחוֹת שׁוֹרְרוּ כְּעַל יָם. כִּי עָלִיף הַרְגֵנוּ בְּמִצּוֹלוֹת יָם:

18. Rav Avigdor Miller (1908-2001) – Lev Avigdor (pg.86-87)

יט. ההתבוננות היא שירה.

ההתבוננות הזאת היא השירה האמתית. כי תוכן השירה, היא הרגשת גדולת ה' וחסדו. אמירת השירה היא הגוף, אבל ההתבוננות היא הנשמה שבשירה. והאדם האוכל את פתו כהתבוננות, בנפלאות בריאת הפת ובחסד האל הזן את ברותיו, הרי הוא עוסק בתוכן ברכת המזון, וכשמברך אחר כך בפיו הריהו מלביש את מחשבתו בגוף. ומי שעוסק תדיר בעסק הזה הריהו מעולה אף ממי שאומר תהלים תדיר, כי הוא משבח בהרגשתו בגדולת ה' ובחסדו. וכזה הוא מקיים אהללה את ה' בכל עת.